

سیاستمداران کشور است که چگونه می‌خواهند مشکلات را حل کنند. اگر در تحریم بمانیم مردم را بدبخت خواهیم کرد و رشد نخواهیم کرد. نباید کوتاه بیاییم.

▼ **رود ظریف**

صحبتهای ظریف دو بخش داشت. وزیر امور خارجه پیشین کشورمان در بخش اول صحبت‌هایش گفت: «سیاست جمهوری اسلامی براساس قانون اساسی توسط مقام معظم رهبری به صورت خطوط کلی ارائه می‌شود و اصل عزت، حکمت و مصلحت راهنمای سیاست خارجی است و چارچوب سیاست خارجی را تشکیل می‌دهد. در این سیاست خارجی بسیار بسیار مهم است چه کسی در خیابان یاستور و در خانه رئیس جمهور نشسته است، رئیس جمهور است که سیاست‌ها را می‌سازد و برای تصویب به شورای عالی امنیت ملی و به حضور مقام معظم رهبری ارائه می‌کند. رئیس جمهور است که سیاست‌ها را اجرا می‌کند و کسی که با نگرش روشن هم خودش خط دارد ولی باور دارد باید از متخصصان و کارشناسان استفاده کند، این فرد می‌تواند در آینده کشور نقش داشته باشد.»

ظریف در این بخش به کنایه‌ها مبنی بر بدبودن برجام، دیپلماسی ذلت، تحریم‌های کاتسا، مؤلفه‌های قدرت، افزایش آمار فروش نفت و نکات دیگری که از سوی ایزدی و متقی مطرح شد، پاسخ داد. ظریف درباره مؤلفه‌های قدرت، اظهار داشت: «آنچه به ایران قدرت داده، قدرت معنایی است که همان گفته امام یعنی پیروزی خون بر شمشیر است و قدرت معنایی مقاومت را اجرا کرد. قدرت در ایران در سال ۱۳۶۱ در میانه جنگ ایجاد شد؛ در مقاومت لبنان و فلسطین با پیام انقلاب اسلامی ایران و پذیرفتن زور ایجاد شد.» او ادامه داد: «به دلیل همین قدرت معنایی، اسرائیل که در هر جنگی یک ماهه پیروز می‌شد امروز پس از ۸ ماه نتوانسته در برابر گروهی ایستادگی کند و افسانه پیروزی اسرائیل شکست خورده است، ما پای مقاومت ایستاده‌ایم و این قدرت معنایی انقلاب را از دست نخواهیم داد.» ظریف در واکنش به صحبت‌های ایزدی، کارشناس برنامه و اظهارات کاربران شناخته‌شده و ناشناس مربوط به جریان فکری جلیلی، گفت: تحریم را با عدد نمی‌شمارند و این کار مغلطه است. می‌گویند ۸۰۰ تحریم دوره احمدی‌نژاد را ظریف به ۱۵۰۰ تحریم رساندند. دو تحریم بر خود من اعمال شد. این تحریم‌ها مربوط به افراد، نهادها و شرکت‌هاست. اما بپرسید سیستم بانکی، نفت، پتروشیمی و کشتیرانی ایران چه زمانی تحریم شد؟» وزیر خارجه پیشین کشورمان درباره ادعای وضع تحریم‌های جدید پس از برجام، گفت: «کاتسا هم تحریم جدیدی نداشت. قانون کاتسا هیچ تحریم جدیدی ندارد چون برجام اجازه نمی‌داد تحریم جدیدی توسط آمریکا وضع شود. تحریم‌های پیشین را یکپارچه کرد. مردم ما دیندند در سال ۹۵ و ۹۶ دو سال متوالی تورم تکریمی و رشد دورقمی داشتیم.» این دیپلمات پیشین کشورمان در پاسخ به یکی از پرسش‌کنندگان گفت: «من هم می‌توانم بگویم همان دوران می‌گفتند اینکه آمریکا می‌گوید از

برجام خارج می‌شود جنگ زرگری است چون برجام به نفع آمریکا است بنابراین از این بحث‌ها استفاده نکنیم.» ظریف ادامه داد: ایران تنها کشوری بود که توانست از انسپک استفاده کند و در همان دولت روحانی که شما از آن دلخور هستید توانستیم آمریکا را سه بار در شورای امنیت سازمان ملل محکوم کنیم و سانتریفیو‌های آی آر ۴ ایران را به‌ای آر ۹ و غنی‌سازی را از ۲۰ درصد به ۶۰ درصد برسانیم. وی در پاسخ به این سوال که چرا بایستن به برجام برگشت؟ پاسخ داد: «بایستن قصد برگشت به برجام داشت اما به دو دلیل برگشت: اول اینکه اسرائیل اجازه نداد و پس از آن آقای فخری‌زاده به شهادت رسید و عامل دیگر مصوبه قانون راهبردی مجلس بود، نگذارید که بگوئیم در آن ۶ ماه تلخ چه گذشت.» ظریف بیان کرد: «در آن ۶ ماه تلخ ما بارها می‌توانستیم برجام را زنده کنیم و ۳ سال از این فلاکت زجر نکشیم. اگر تعداد تحریم‌ها در دولت آقای روحانی با ترامپ از هزار تحریم شد هزار و پانصد تحریم، در دولت شهید رئیسی از ۱۵۰۰ تحریم به ۲ هزار و ۵۷۰ رسید، یعنی در ۸ سال ۵۰۰ تحریم اضافه شد، در ۳ سال هزار تحریم اضافه شد؛ اگر می‌خواهیم با عدد سر مردم را شیره بمالیم درست بمالیم.» وی با نشان دادن نمودارهای مربوط به نرخ تورم ادامه داد: «مردم ببینید در زمان تحریم چه شد؟ ببینید مردم تورم‌تان را کجا بردند؟ مردم ببینید رشد اقتصادی و فروش نفت‌تان را کجا بردند؟ گفتند ما یاد دادیم چگونه نفت را بفروشند، نخیر وقتی آقای بایستن آمد سیاست این شد که پیچ را شل کنند. اجازه بدهید آقای ترامپ برگردد آن وقت ببینیم دوستان چه می‌کنند؟» برخلاف مناظره‌های ادوار پیشین و نامزدهای دیگر، نمای بسته‌ای از نمودارهای مورد استفاده ظریف نمایش داده نشد. ظریف ساعتی پس از پایان این برنامه، نمودارها را در توئیتر (شبکه ایکس) منتشر کرد. وزیر امور خارجه پیشین کشورمان گفت: مردم مهم است در یاستور چه کسی نشسته باشد. مهم این است که ببینیم می‌توان یا این وضعیت زندگی شما را بهتر کنیم. وی یادآور شد: سه دولت را در گذشته داریم حضرت آقای حجت‌الاسلام خاتمی ذیل دستور رهبری عمل کردند ایران را سر بلند کردند. معجزه هزاره سوم [محمود احمدی‌نژاد] هم خیال کرد ذیل دستور رهبری عمل می‌کند، جز تحریم با دبیر شورای امنیت ملی محترمی که امروز کاندیدای انتخابات ریاست جمهوری است چیزی به دست نیآورد. دولت روحانی هم توانست کشور را سر بلند کند از نظر همه دنیا و خود ترامپ برجام بزرگترین کلاه می‌بود که سر آمریکا رفت. متأسفانه شما هم گفتید برجام بزرگترین کلاه می‌بود که سر ایران رفت. وزیر خارجه پیشین کشورمان تأکید کرد: اگر برجام بد بود چرا ترامپ از آن خارج شد، اگر می‌گوئید خارج شدن ترامپ از برجام بد بود، مگر ترامپ از قرارداد آب و هوا خارج نشد؟ مگر ترامپ از قرارداد موشک‌های میان برد خارج نشد؟ آیا آن‌ها را هم شوروی سابق بد مذاکره کرده بود؟ چرا خطای استعمارگر را به پای مبارزین با استعمار می‌آوریم؟ ظریف گفت: فراموش نکنیم همان قدر که سلاح ما مهم است، مردم هم مهم هستند مردم را کوچک نکنیم.

▼ **پزشکیان پیشرو در شبکه‌های اجتماعی**

محمد رهبری، جامعه‌شناس و پژوهشگر شبکه‌های اجتماعی اما اولین منظره را از حیث واکنش شهروندان در شبکه‌های اجتماعی مورد بررسی قرار می‌دهد. او به هم‌مهم می‌گوید: «در جست‌وجوهای فضای گوگل که در زمان منظره انجام شده است، بیشترین فردی که درباره او جست‌وجو انجام شده، پزشکیان بوده و بعد از او با اختلاف بسیار کم پورمحمدی قرار داشته است. بعد از این دو نفر هم زاگانی قرار گرفته است. قله‌هایی که داشته‌ایم هم حول زاگانی و پورمحمدی بوده که نشان می‌دهد شگفتی‌های ما در این منظره این دو نفر بوده‌اند. درباره پزشکیان هم با توجه به فضایی که اطراف او شکل گرفته جست‌وجو زیاد بوده است. براساس داده‌های گوگل افرادی مانند قالیباف و جلیلی در جلب توجه شهروندان چندان موفق نبوده‌اند.» او اضافه می‌کند: «داده‌ها همچنین نشان می‌دهد که نامزد برای مردم هنوز ناشناخته هستند و بیشترین جست‌وجو پیرامون بیوگرافی و رزومه آنها بوده است. البته این ناشناخته بودن درباره قالیباف اندکی کمتر است.» محمد رهبری تأکید می‌کند که در زمان منظره بیشترین محتوایی که در تلگرام منتشر شده و بازدید هم داشته، مربوط به پزشکیان بوده است: «این محتوا در تلگرام دو سه برابر بیش از محتوای منتشر شده سایر کاندیداها بوده است. در توئیتر هم بیشترین محتوا مربوط به پزشکیان و جلیلی بوده اما این محتوا در باره قالیباف کمتر بوده است. البته این حجم محتوا لزوماً به معنای مثبت یا منفی بودن آن نیست. اما به لحاظ حساسیت کاربران، پزشکیان به مراتب در شبکه‌های اجتماعی مانند تلگرام و توئیتر بیشتر جلب توجه کرده و در گوگل هم به صورت مشخص بیشتر درباره او جست‌وجو شده است تا درباره قالیباف و جلیلی.» این تحلیلگر شبکه‌های اجتماعی همچنین معتقد است: «منظره اول در حد و اندازه مناظرات انتخاباتی نبود و انتظارات مردم را برآورده نکرد، زیرا مخاطب انتظار دارد که در این مناظره‌ها تفاوت‌ها و اختلاف‌نامزدها را شناساند و متوجه شوند که هر کدام از این افراد اگر رئیس جمهور شوند، کشور را چگونه اداره خواهند کرد. اما آنچه در اولین مناظره رخ داد به این پرسش مردم پاسخ نداد و این مناظره نتوانست تفاوت نامزدها را بازنمایی کند.» او از صحبت‌های نامفهوم برخی نامزدها هم انتقاد می‌کند: «برخی دیگر هم فقط آمده بودند صحبتی علیه دیگران بگویند و هیچ رویکردی را معرفی نمی‌کردند. اگر چه هیچ کدام از این افراد اقتصاددان نیستند اما به طور طبیعی از نظرات کارشناسان اقتصادی بهره برده‌اند. ولی در عمل چنین نوع سوالات و همچنین پاسخ‌های نامزدها نشان دهنده تفاوت‌میان ایده‌های اقتصادی کارشناسان و مشاوران هریک از آنها بود.» این جامعه‌شناس معتقد است: «پزشکیان برای اینکه بتوانند برنده انتخابات باشند باید توجه افراد مردم برای مشارکت در انتخابات را جلب کند. این افراد در حال ارزیابی مواضع کاندیداها هستند تا متوجه شوند که آیا کسی جسارت پیگیری مطالبات آنها را دارد. پزشکیان تنها کسی است که پتانسیل جلب حمایت این افراد را دارد. رویکرد مایلمی که پزشکیان در اولین مناظره داشت به نحوی نبود که بتواند نظر این افراد را جلب کند. گروه دیگری از شهروندان قصد شرکت در انتخابات را دارند اما هنوز نمی‌دانند که به چه کسی می‌خواهند رأی بدهند. نظر سنجی‌ها هم نشان می‌دهد که این گروه تعداد قابل توجهی را تشکیل می‌دهند.» محمد رهبری تأکید می‌کند که پزشکیان باید تمایز خود را با سایر نامزدها نشان دهد: «شب گذشته ما پزشکیان و قالیباف چندبار یکدیگر را تأیید کردند. تعارفات و تأیید مواضعی که میان این دو نفر وجود داشت، در ذهن مخاطبینی که آشنایی چندانی با سوابق سیاسی این افراد ندارند، این مسئله را ایجاد کرد که شاید تفاوت چندانی میان این دو نفر نباشد. به دلیل اینکه این تمایز ایجاد نشده است، پزشکیان نتوانست در اولین مناظره توجه گروه دوم را جلب کند. در مجموع مناظره خوب بود اما به نظر من پزشکیان می‌توانست بهره بیشتری از این مناظره ببرد. به هر حال این مناظره‌ها می‌تواند کمک کند که پزشکیان و رویکرد او بیشتر برای شهروندان شناخته شود.»

احمد عربانی

در حاشیه بیکاری جوانان!

نگاه حقوقدان

نامزدها، حقوق سیاسی و آزادی مردم

به گواه وقایع تاریخی چه بسیار مردمانی که از حداقل‌های این حقوق محروم بوده، در مسیر تحصیل آنچه که از آن به حقوق ابتدایی انسان‌ها یاد می‌شود جان شیرین خویش را از دست داده‌اند! جامعه‌ی ایرانی و شهروندان ایرانی تحت حاکمیت قانونی با عنوان قانون اساسی مشمول و بهره‌مند از حقوق و امتیازاتی هستند که از آن به حقوق اساسی ملت یاد می‌شود. از اصول تصریح‌شده ذیل فصل سوم قانون اساسی تا مقررات مصرح در منشور حقوق شهروندی شاهد مقرراتی هستیم که خروجی آن همانا حفظ کرامت انسانی و رعایت حقوق اساسی و ابتدایی ملت است.

از اصول قانون اساسی به منزله‌ی میثاق مدنی یک جامعه به پایه‌های شکل‌گیری یک رژیم سیاسی یاد می‌شود و از این ادعا چنین تفسیر می‌شود که تحقق اهداف و اصول اساسی حاکمیت در گرو فعالیت یافتن مفاد اصول قانون اساسی است. توجه به این حقوق از این حیث قابل اهمیت و ضروری است که: تنظیم رابطه‌ی فرد با حکومت همواره بر دو محور اساسی و بنیادین حقوق فردی - اجتماعی شهروندان و تکلیف قوه‌ی حاکمه استوار بوده، نوع بشر همواره در صدد یافتن طریقی صواب در تأمین نیازهای ابتدایی خویش در تقابل با نهاد قدرت بوده، آنچه امروز تحت عنوان حقوق اساسی از آن یاد می‌شود با اندک اغماضی همان خواسته و تمنای است که بشر از دوران باستان تا به امروز در پی آن بوده و برای دست یافتن به آن از هیچ کوششی دریغ نکرده است.

نکته‌ی قابل تأمل آنجاست که هرگاه رابطه‌ی قوه‌ی حاکمه با افراد جامعه بر مدار یک رابطه‌ی تعریف‌شده‌ی شفاف و روشن و البته مورد پذیرش و احترام از سوی هر دو طرف بوده، بالاترین رضایتمندی نزد مردم و حاکمیت بروز کرده آن جامعه بیشترین مشترکات عینی با اوصاف مدینه فاضله را داشته است.

لذا لازم است بخشی از مطالبات و سوالات پرسشگران برنامه‌های تلویزیونی و مطبوعاتی در گفت‌وگو با نامزدان تصدی کرسی ریاست جمهوری به دیدگاه ایشان در برخورد با حقوق سیاسی و آزادی‌های عمومی مردم اختصاص یابد.

محمدهادی جعفرپور
وکیل دادگستری

با بررسی گفت‌وگوها و مطالب منتشرشده از سوی نامزدان انتخابات ریاست جمهوری، می‌توان به یک خروجی ساده رسید و آن مغفول افتادن حقوق سیاسی و آزادی‌های عمومی شهروندان است.

تعریف موضوعاتی مانند سیاست خارجی، مسئله‌ی حجاب، نحوه‌ی تعامل با کشورهای منطقه و... ذیل عناوینی مانند میزگردهای فرهنگی، سیاسی، اقتصادی و... اگر چه سبب بیان مطالب قابل تأملی می‌شود اما آنچه که مستند به اصول قانون اساسی ذیل وظایف و اختیارات ریاست جمهوری به‌عنوان مجری قانون اساسی می‌بایست بیشتر مورد توجه پرسشگران قرار گیرد، اهمیت آزادی‌های سیاسی و حقوق عمومی مردم است.

آزادی بیان، حق تجمع و تظاهرات و راه‌پیمایی اعتراضی، آزادی مطبوعات، حق دسترسی به اطلاعات و تأمین مقدمات استیفاء این حق و... از جمله حقوقی هستند که از آنها به‌عنوان مصادیق حقوق سیاسی و آزادی‌های عمومی یاد می‌شود. با نگاهی گذرا به حوادث دو سه سال گذشته، آنچه به وضوح قابل احراز است نادیده انگاشتن این حقوق و بی‌توجهی سیستم

حق‌ها و امتیازاتی که یک انسان بنا به فطرت و طبیعت انسانی‌اش می‌بایست از آن بهره‌مند شود در هیبت حقوق اساسی، حقوق شهروندی، حقوق بشر و یا عبارات و اصطلاحاتی از این دست تعریف و مصادیق آن تجزیه و تحلیل می‌شود. به‌رغم اینکه در غالب رژیم‌های سیاسی مردم به‌عنوان یک رکن از ارکان تشکیل‌دهنده جغرافیای سیاسی، صلاحیت و به عبارتی اهلیت دارا شدن و استیفاء این حقوق را دارند اما